

2.400 de angajați în sectorul public din Bulgaria, Italia, Spania și România au identificat punctele tari și cele slabe cu privire la combaterea corupției în instituțiile unde lucrează

<https://scemaps.eu/>

- *Nouă instituții publice au colaborat cu SceMaps pentru implementarea MACPI (Monitoring Anti-Corruption Policy Implementation), care le permite să evalueze eficacitatea măsurilor anticorupție.*
- *Instituțiile analizate au funcții de reglementare, supraveghere, achiziții sau inspecții în sectoarele construcții, comerț cu ridicata cu combustibil sau produse farmaceutice din Bulgaria, Spania, Italia și România.*

2021/29/04 SceMaps a implementat instrumentul MACPI (Monitoring Anti-Corruption Policy Implementation) în nouă instituții din Bulgaria, Spania, Italia și România, care permite acestora să evalueze funcționarea și eficacitatea măsurilor anticorupție în vigoare și astfel să le detecteze punctele tari și punctele slabe, ca modalitate de prevenire a potențialelor riscuri. Scopul este ca instituțiile să evalueze și să consolideze acele zone cu cea mai mare vulnerabilitate într-o manieră preventivă.

Un total de **2.467 de angajați publici** din cele patru țări europene au participat la această inițiativă și au fost invitați să evalueze, pe baza experienței lor, domeniile anticorupție și politicile organismelor pentru care lucrează. Mărimea eșantioanelor a luat în considerare dimensiunea personalului lor pentru a defini praguri de participare adecvate și pentru a asigura calitatea statisticilor. Astfel, au participat 1.095 de persoane din **Regiunea Emilia-Romagna** (Italia), comparativ cu 31 de la **Agenția Antifraudă din Valencia** (Spania). Cu toate acestea, în cel din urmă caz, această cifră reprezintă aproape toți angajații săi, iar studiul său a fost completat de participarea a 15 experți externi. Celelalte șapte organisme colaboratoare au fost: **Agenția Națională pentru Venituri** (565 de angajați) și **Direcția Națională de Control al Construcțiilor** (151) din Bulgaria; **Comunitatea Autonomă a Regiunii Murcia** (498) în Spania; **Camera de Comerț din Trento** (54) în Italia; și, în România, **Agenția Națională de Integritate** (46), **Consiliul Concurenței** (15) și **Primăria Municipiului Sinaia** (12).

Rezultatele MACPI arată o bună structură anticorupție în majoritatea organizațiilor evaluate. Acest lucru nu este surprinzător, deoarece organizațiile care sunt de acord să coopereze în evaluări externe independente tind să aibă sisteme solide de măsuri anticorupție cu o acoperire bună a riscurilor potențiale. Ca atare, două dintre cele mai bine clasate politici anticorupție se

referă **la recrutarea de personal nou**. „Cerințele și procedura de selecție a directorului” Agenției Antifraudă din Valencia este clasată drept procedura cea mai dificil de eludat și, în același timp, cea mai strict implementată și controlată de organizație. „Excluderea celor condamnați (chiar și fără o hotărâre definitivă) pentru infracțiuni împotriva administrației publice” în regiunea italiană Emilia-Romagna ocupă primul loc atât în ceea ce privește ușurința implementării, cât și dificultatea evitării.

Un alt tip foarte apreciat de politică anticorupție se referă la procedurile de control cu privire la procesele cheie pentru organizație. „Controlul și auditul ex-ante și ex-post al cheltuielilor de către Intervención General” din Regiunea Murcia (Spania) **este clasificat ca fiind cel mai dificil de eludat, cel mai strict implementat și controlat și cea mai eficientă politică anticorupție din toate politicile organizației**. Un alt exemplu din acest grup este „Controlul declarațiilor de avere” implementat în Direcția Națională Bulgară pentru Controlul Construcțiilor. Această politică primește un rating relativ scăzut din punct de vedere al dificultății de eludare, dar este cea mai strict implementată politică și primește cel mai mare scor din punct de vedere al controlului strict și al eficacității estimate. **Declarațiile de avere** reprezintă o măsură anticorupție foarte comună, însă necesită proceduri stricte de urmărire a verificării efective a informațiilor declarate pentru a asigura punerea lor în aplicare efectivă. Prin urmare, sunt necesare proceduri suplimentare pentru verificarea declarațiilor de avere pentru ca această politică să aibă efectul anticorupție dorit.

Serviciile electronice sunt în general considerate eficiente în reducerea riscurilor de corupție administrativă. **Atunci când sunt combinate cu transparența**, rezultă o politică ușor de monitorizat și relativ eficientă în practică. Aceste rezultate sunt valabile pentru politica „Existența și posibilitatea de a consulta secțiunea Administrare transparentă de pe site-ul instituțional” al Camerei de Comerț din Trento, Italia.

Pe partea opusă sunt politicile anticorupție **care au un scor foarte scăzut atât în implementarea efectivă, cât și în monitorizare și eficacitate**. Acestea sunt politici mai puțin eficiente, deoarece sunt ușor de eludat și / sau dificil de implementat. Exemple sunt „Declarația bunurilor primite gratuit cu ocazia acțiunilor de protocol” la Consiliul Concurenței din România, „Proceduri pentru foști angajați care doresc să exercite o activitate profesională în sectorul privat” la Agenția Națională de Integritate din România, „Codul de etică și carta clienților” și „Desfășurarea de întâlniri periodice și campanii de informare cu companiile” la Agenția Națională pentru Venituri din Bulgaria. În plus, documentele și instruirile care adaugă recomandări și explicații legilor naționale existente sunt percepute ca acțiuni **care rămân doar „pe hârtie”** și au adesea un impact redus asupra nivelurilor reale de corupție.

Activitățile care sunt **expuse la cea mai mare presiune de corupție** tind să fie legate de controlul și inspecția clienților (cetățeni și companii) și gestionarea achizițiilor publice. În majoritatea cazurilor, presiunea estimată a corupției este mai mare decât presiunea reală de corupție raportată de acei oficiali cărora li s-a oferit mită în ultimul an. Cu toate acestea, există și cazuri opuse, cum ar fi activitatea de „Proceduri de inspecție, control, monitorizare, supraveghere,

verificare și sancționare” în Regiunea Murcia (Spania) și „Colectarea impozitelor” în Agenția Națională pentru Administrare Fiscală din Bulgaria, unde presiunea estimată a corupției este mai mică decât presiunea reală a corupției. Acest lucru indică o posibilă vulnerabilitate în politica respectivă, deoarece riscul real de corupție ar putea să nu fie perceput sau chiar să nu fie raportat de angajații organizației.

În timp ce o bună protecție cu politici anticorupție ar duce în cele din urmă la o scădere a presiunii corupției, unele activități sunt inerent supuse unei presiuni și unui interes mai mare pentru corupție decât altele. Este important ca activitățile caracterizate de o înaltă presiune să fie bine acoperite cu politici anticorupție suficiente, extrem de eficiente, aplicate strict și direcționate. Atunci când activitățile de corupție caracterizate de înaltă presiune sunt acoperite doar de politici generale de rang scăzut, aceasta poate fi considerată o **vulnerabilitate potențială** în structura anticorupție a organizației.

Cu toate acestea, trebuie reținut faptul că MACPI se concentrează în primul rând pe **corupția administrativă**, precum și pe presiunile percepute, atât interne, cât și externe, asupra angajaților din sectorul public pentru a se angaja în practici neregulate, deci este un instrument care acoperă doar unul din mai multe perspective de unde poate apărea fenomenul capturării statului.

Mai multe informații:

- **Todor Galev**, Cercetător principal, Centrul pentru Studiul Democrației (Bulgaria): todor.galev@online.bg
- **Daniela Mineva**, Cercetător, Centrul pentru Studiul Democrației (Bulgaria): daniela.mineva@online.bg

Project members:

